

Begin

Barbara

Naomi is van na de brand. Van haar bestaat alles nog. Zittend in bed, het kussen in mijn rug, probeer ik op te roepen wat er in de metalen koffer op zolder ligt. Minstens drie albums met babyfoto's, een paar gloednieuwe knuffels, het roze rompertje dat ze de eerste dag droeg en de rode schoentjes met wreefbandjes. Heel soepele schoentjes waren dat. Ik was er helemaal voor naar Amsterdam gereden, dat deed ik toen nog. Witte sokjes droeg ze in die schoentjes, witte sokjes met omgeslagen, kanten randjes. Daarin zette ze haar eerste stapjes. Haar blonde krullen met een speldje vastgezet. Telkens opnieuw trok ze dat speldje uit. Een sterk eigen willetje had ze. Toen al.

Ik kijk naar de telefoon op mijn nachtkastje, maar raak hem niet aan. Ze heeft niet gebeld, ik heb net gekeken. Met mijn gezicht naar het raam probeer ik me te herinneren wat ze boven die schoentjes droeg. Een jurkje waarschijnlijk. Ze droeg bijna altijd jurkjes. In de winter met een maillot eronder, in de zomer zo op de huid. Ongeveer tot het einde van de lagere school.

Toen ging ze spijkerbroeken dragen en dat doet ze nog steeds.

Ineens pak ik toch mijn telefoon. Nee, ze heeft niet gebeld. Meldingen, volume, verbinding: alles is hetzelfde als tien minuten geleden. Met tegenzin leg ik hem terug. Ik neem een slok van de koffie die Gerrit me gebracht heeft en stuur mijn gedachten opnieuw naar Naomi. Dat is mijn nieuwe tactiek. Denken aan Naomi. Herinneren.

‘Ontbijt!’ roept Gerrit vanuit de hal.

‘De buurvrouw is nog niet op,’ zeg ik. De tafel is gedekt en de eitjes zijn gekookt. De keuken ruikt naar geroosterd brood, maar de broodrooster is al uitgeschakeld, het snoer hangt demonstratief over het aanrecht naar beneden. ‘Haar auto staat er nog en het is helemaal stil. Ik hoor boven ook niks.’

‘Misschien slaapt ze uit.’

Ik schud mijn hoofd. ‘Nee, het is vrijdag en dan werkt ze ’s ochtends. Altijd. Ze heeft zich verslapen.’ Ik zucht. ‘Zul je zien dat ze in de haast haar apparaten niet uitzet.’

‘Barbara...’

‘Hoor!’ Ik steek mijn vinger op. ‘Luister maar. Nú pas komt ze de trap af. Hoor je hoe haastig? Blote voeten nog.’ Ik kijk op de klok in de keuken. ‘Achtien minuten te laat.’ Ik trek mijn mouwen wat verder over mijn armen en schuif aan tafel. Mijn telefoon raakt het glazen blad met een tik. Ik controleer of ik met die aanraking niets aan- of uitgezet heb.

‘Het is de dag vandaag, hè,’ zegt Gerrit dan, ‘to maart.’

Ik smeer mijn boterham. Aan de andere kant van de muur gaat een stekker in een stopcontact. Weer steek ik mijn vinger op. ‘Ze gaat toch nog koffiezetten. Of brood roosteren. Of strijken.’

Zwijgend neemt Gerrit zijn krant op. Boven de koppen schudt zijn hoofd. Ik leg een plak kaas op mijn brood. Kauwend kijk ik weg van Gerrit. De straatlantaarn voor ons huis laat streepjes licht op de leren bank vallen. Hij lijkt scheef te staan, de bank. Ik hel wat naar links en kijk naar de lijnen van de tegels op de vloer. Ja, scheef.

Achter de scheidingsmuur klinkt het geluid van hakken op hout. Het gaat van de keuken via de kamer naar de hal. Met een klap valt haar voordeur dicht. Ik stop met kauwen. Door de luxaflex zie ik haar vertrekken. Ze draagt een roetzwarte jas, haar gevlekte sjaal flodderd er als een slordige vogel achteraan. Het blonde haar, dat ze meestal opsteekt, hangt los. Halverwege de voortuin laat ze haar sleutels vallen.

‘Zie je wel,’ zeg ik, ‘stekker nog in de muur.’

Gerrit laat zijn krant zakken. ‘Dat maakt voor jou toch niet uit.’

‘Dat maakt wel uit! Nou kan ik niet weg. Wat nou als het haar strijkijzer is? Of de broodrooster?’

‘Barbara! Overal zit een beveiliging op tegenwoordig. Na een minuut of vijf slaat ieder apparaat vanzelf af.’

Gerrit bijt in zijn brood en slaat een pagina om. Een

paar minuten is het stil. ‘Ach!’ zegt hij dan, ‘ach!’

‘Wat?’ vraag ik met tegenzin.

‘H.H. ter Balkt is overleden.’

‘Die...’

‘Dichter. P.C. Hooft-prijs. Constantijn Huygens-prijs.’

‘Ken ik niet.’

Gerrit zucht en vouwt zijn krant dicht. ‘Het stof dat je meezeult, wordt je op een dag te veel.’ Hij bukt zich voor zijn aktetas en schuift de krant tussen een paar dossiers. ‘Het is tijd. Ik moet gaan. Wat ga jij doen vandaag?’

Ik haal mijn schouders op, gebaar naar het huis dat aan het onze grenst, zo dichtbij dat we een muur delen. Gerrit zucht. Minder diep dan voor Ter Balkt.

‘Ga je niet zitten waken hier? En ook niet wachten op telefoon van Naomi? Het kan nog wel twee weken duren. Bel haar gewoon. Dan weet zij dat je aan haar denkt en dan weet jij hoe het ervoor staat.’

‘Dat kan toch niet! Ik kan toch niet zomaar gaan bellen. Dit is de uitgerekende dag. Misschien is ze al bezig.’

Voor de derde keer zucht Gerrit. ‘Bel Tjits dan. Misschien heeft zij contact gehad.’

‘Tjits? Tjitske, bedoel je? Die zal echt niet meer weten dan ik, hoor. Ik ben de moeder. Naomi belt mij het eerst.’

Gerrit kijkt me aan. ‘Natuurlijk belt Noom jou het eerst, maar misschien heeft Bient háár gebeld. Tjitske is ook moeder. Zij wordt ook oma.’

‘Bient? Gebeld? Pfff.’ Ik pak mijn ei en tik de kop eraf.

‘Hè, Barbara, je weet wat ik bedoel. Nou ja, ik moet gaan. Ga jij vooral iets doen vandaag? In ieder geval naar de supermarkt. Dat moet je blijven doen. Dat zeker. Maar als je je telefoon meeneemt, kun je ook best wat verder van huis. Ik snap wel dat je nu... maar Bar, laat je er niet door gijzelen.’

In het voorbijgaan drukt hij een kus op mijn kruin. Zijn stappen hameren door de hal tot de voordeur in het slot valt. Ik schuif mijn bord van me af en laat mijn rug tegen de stoelleuning zakken. Sinds wanneer noemt hij haar Tjits?

Minutenlang blij ik zitten. Ik kijk een paar keer naar mijn telefoon, maar het lukt me ervan af te blijven. Uiteindelijk is het de scheve bank die me in beweging krijgt. Ernaar kijken kost me meer energie dan opstaan en hem rechtzetten. De bank zelf is het probleem niet. Het zijn de lijnen van de tegelvloer die me dwingen. Ik zet de bank precies op de streep. Stop mijn handen in de zakken van mijn badjas en loop naar het raam. De bomen zijn kaal en de straat is leeg. Het is nog half-donker.

Denken aan Naomi. Herinneren.

Ik herinner me de keer dat ik hier stond met Naomi in mijn armen. We stonden wel vaker voor dit raam, maar die ene keer herinner ik me helder, compleet. We woonden nog niet lang in dit huis, de weg was nog maar net bestraat, er lag zand op de klinkers dat nog

in de voegen moest vallen. Het zal lente geweest zijn, want er bloeide iets in de voortuin. Het raam stond open en Naomi paste precies in mijn armen. Rozige sokjes droeg ze en een wit kruippakje. Ze strekte haar armpje naar me uit, een mollig armpje dat eindigde in een opengesperd handje. Met dat handje probeerde ze mijn neus te grijpen. Ze slaakte een kreet toen het lukte en op dat moment, ineens, rook ik bloemen. De geur moet vanuit de voortuin het huis in zijn gewaaid. Voor het eerst in achttien maanden rook ik geen brand, maar bloemen. Een blend van sering en jasmijn. In flarden kwam de geur voorbij, zo subtiel dat ik bang was de vlag met mijn adem te verjagen. Op dat moment had ik graag gordijnen gehad, weet ik nog. Zacht wapperende doeken die ik als een katoenen cocon om mij en Naomi had kunnen sluiten. Maar ik had geen gordijnen in mijn nieuwe huis, ik had voor metalen luxaflex gekozen.

Met mijn knie druk ik de bank weer scheef op het tegelpatroon. Dat moet ik niet ook nog gaan doen, dingen rechtzetten. Het is al lastig genoeg. Vooral nu, nu die telefoon erbij gekomen is.

Ik stapel de borden op elkaar en breng ze naar het aanrecht. De melk, kaas en boter leg ik in de koelkast, de kaas expres scheef. Met de telefoon in mijn hand loop ik naar de muur naast de keukendeur. Een beetje geknield druk ik mijn oor tegen de markering op het stucwerk. Op deze hoogte vang ik de meeste geluiden, waarom weet ik niet. De televisie van de buurvrouw staat niet aan. Of hij op stand-by staat, kan ik vanaf de

straat zien, vanaf de plek waar onze brievenbus staat, maar daarvoor moet ik aangekleed zijn.

Ik stal mijn telefoon op het handdoekenkastje in de badkamer. Om te voorkomen dat er kortsluiting ontstaat, heb ik hem in een plastic zakje gewikkeld. Twee keer controleer ik of ik met dat wikkelen niks aan- of uitgezet heb en of het display vanuit de douche goed zichtbaar is. Dan pas kleed ik me uit.

Het licht in de badkamer is genadeloos, gelukkig komt de spiegel maar tot mijn navel. Alleen mijn borsten zijn vol in beeld. Ook die worden oud. Je ziet het niet alleen aan de vorm, maar ook aan de tepel, daar zit een rimpel in. Net onder de tepel plooit de tepelhof in een halve cirkel. In de spiegel lijkt het een lach, maar als ik van boven naar beneden kijk, zie ik een kwaadaardige grimas.

‘Oma,’ probeer ik hardop. Het klinkt ontzettend oud.

Met mijn vingertoppen trek ik mijn haar een beetje uiteen. Een grijze lijn kliëft mijn kapsel in tweeën. Het is al vier weken geleden dat ik het voor het laatst geverfd heb. Dichter bij de uitgerekende datum durfde ik toen niet te komen. Achteraf had ik beter twee weken later kunnen gaan. Of vier. Op dit moment vraag ik me zelfs af waarom ik gisteren niet gegaan ben en waarschijnlijk stel ik me morgen dezelfde vraag.

Rond halfelf maak ik het rondje dat ik van mezelf maar één keer per dag mag maken. Op vier verschillende

plekken druk ik mijn oor tegen de scheidingsmuur. Eén keer in de woonkamer, daarna op de gemarkeerde plek naast de achterdeur waar ik vaker per dag mag luisteren, dan midden op de trap en vervolgens naast de verwarmingsketel op zolder. Op de terugweg test ik alle rookmelders. Ook dat mag maar één keer per dag. Als ik ze vaker laat piepen, weet ik niet wanneer de batterijen leeg zijn. Nu weet ik dat ze altijd werken als ik ze ieder seizoen verwissel.

Na het piepen druk ik, beneden in de gang, mijn oor tegen de stalen deur van Gerrits kamer. Ik luister met tegenzin en ben opgelucht als ik weer rechtop sta. Voor de zoveelste keer kijk ik op mijn telefoon. Niks. Nog drie uur voor de buurvrouw thuiskomt en ik boodschappen kan doen.

In de supermarkt zie ik haar meteen. Tjitske. Bij de biologische groente staat ze. Liefst wil ik onmiddellijk omkeren, maar het winkelwagentje achter me stuwt me vooruit. Bij de koelvitrine houd ik halt. Ik keer mijn rug naar de winkel en herschik mijn sjaal in de weerspiegeling van de koude ruit. Minutenlang staar ik naar het assortiment. Sap. Pas als iemand naast me de deur openmaakt, kom ik in beweging. Ik neem twee flessen van het onderste schap. Ze schommelen in mijn mandje als ik de winkel in loop.

Tjitske staat inmiddels bij het vlees. De groene bakjes. Ook zij draagt een mandje. Omdat ik haar nu op de rug zie, durf ik langer te kijken. Durf ik zelfs een stukje haar kant op te lopen. Bergschoenen draagt

ze. Bergschoenen onder een dikke, gewatteerde jas. Een grof gebreide sjaal hangt slordig om haar nek. Gestreept is hij. De flessen in mijn mandje tikken tegen elkaar als ik plotsklaps stilsta. Dit is de das die ik vorige week bij Naomi aan de kapstok zag hangen! Die strepen, dat breisel, die kleuren! Ze hebben dezelfde das! Of, abrupt keer ik me om, ze délen een das. In een paar stappen ben ik terug op de groentefdeling. Om zo snel mogelijk weg te kunnen, pak ik voorverpakte spullen: zes appels, een zak gesneden nasigroente, verderop een pak kroepoek en, als Tjitske bij het vlees verdwenen is, een schaaltje in reepjes gesneden varkensvlees. Ik loop naar de kassa met de kortste rij en keer opnieuw mijn rug naar de winkel.

‘Hé, Barbara, wat toevallig,’ hoor ik als er nog twee mensen voor me staan.

Ik haal diep adem en keer me langzaam om. Blauwe ogen, grijs krulhaar dat wijd uitstaat. Ze is naar de kapper geweest. Zij wel. ‘Oh, hai, dag Tjitske.’

‘Heb je nog iets gehoord?’ Ze zet het boodschappenmandje tussen haar gespreide benen. Ondertussen speur ik naar lange, blonde haren op haar sjaal.

‘Nee, vandaag nog niet. Ik bel Naomi zo meteen. En jij? Heb jij contact gehad?’

‘Vanochtend. Heel kort. Ze had goed geslapen.’

‘Zei... Bient dat?’

‘Nee, dat zei ze zelf. Bient was al naar de universiteit. Die zit net voor een deadline. Volgende week moet hij zijn verslag en werkplan inleveren bij zijn promotor.’ Ze kijkt me even aan en schuift dan met haar voet